І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 13, 1972 No. 190. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 12-го жовтня 1972 р.

ВЛАСНИКИ 102-ПОВЕРХОВОГО БУДИНКУ в Ню Йорку, Емпайр Стейт Білдінґ-у, бажають побудувати на ньому ще 11 поверхів, щоб той будинок і надалі був найвищим у світі. Він „понижчав", відколи збудували два будинки - хмародери на долині Ню Йорку „Ворлд Трейд Сентер", на 110 поверхів, а в Чикаґо збудували також на 110 поверхів „Сірс Тавер".

ГАЗЕТА ЖИДІВСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ у Ню Йорку „Форверст", що виходить мовою їдіш, заявилася за демократичним кандидатом сенатором Джорджем МекҐоверном. Газета вважає, що президент Ричард Ніксон захищає інтереси великих підприємців — „проти інтересів народу".

У НЮ ЙОРКСЬКОМУ СТЕЙТІ у вівторок 10 жовтня випав перший сніг. Він покрив селища Колтон і Паришвілл на північно - західних схилах гір Адірондак і покищо не розстає.

СУД НА МАНГЕТТЕНІ В НЮ ЙОРКУ розпочне розглядати справу вбивства професора Колюмбійського Університету В. Фрідмена. Заарештовані троє, з них одному 22 роки, а двом іншим — тільки по 16 років життя.

БІЛЯ САВАННИ У ДЖОРДЖІЇ ВИПАДКОВО знайшли рештки розбитого літака, що застряли в глибокому болоті. Виявилося, що це був літак „Б-25", який зазнав аварії ще в 1944 році і вся команда якого врятувалася, за виключенням пілота. З літака зняли 8 кулеметів, але рештки фюзеляжу та крил напевно й залишаться в болоті, бо їх занадто важко витягати.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПІДПИСАЛИ договір про обмін амбасадорами. Для підписання того договору прибув до Пекіну західньо-німецький міністер закордонних справ Вальтер Шеель. У договорі передбачується посилення товарообміну та тіснішу співпрацю в ділянках економіки, культури й техніки.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗГИНУВ у прикордонному містечку Нюрі член добровільної міліції Джон Рудді, батько 12-ро дітей. Його вбив атентатчик, що вискочив з придорожних хащів, недалеко дому жертви: дружина вбитого стояла на ґанку й прощала чоловіка рукою, а двоє малих дітей бавилися на дорозі. Всі вони були свідками того вбивства. Вбитий був католиком у поліційній формації, де більшість становили протестанти. Пропускають, що вбила його організація католицьких екстремістів Ірляндська Республіканська Армія, щоб відстрашити католиків від участи у тій формації.

В ІТАЛІЇ ВІДКЛИКАНО страйк, який міг був охопити круґло два мільйони робітників хемічного й металюргійного промислу. Робітничі спілки відкликали заповіджений страйк з остраху, що працедавці обмежать продукцію і таким чином зросте безробіття. Італійські робітничі спілки стосували дотепер тактику — страйкувати ще перед переговорами про колективну умову праці, а не після того, як такі переговори розіб'ються.

НА ФІЛІППІНАХ ВІДНОВИТЬСЯ наука у 229 народних школах, але будуть далі закритими ще деякі середні і всі високі школи, що їх закрито з проголошенням воєнного стану 22 вересня ц. р. Президент Фердинанд Маркос наказав перевести „чистку" серед професорського і студентського складу, щоб виключити із шкільних мурів симпатиків комуністичних партизанів.

85-ЛІТНІЙ ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕК НЕ ВЗЯВ участи у параді з нагоди роковин проголошення республіки в Китаї. У пресі і радіо ніколи не згадували, що Чіянґ Кай-шек, президент Вільного Китаю з його осідком на Тайвані (Формозі) від 1949-го року, був хворий. Насправді, він перейшов запалення легенів і знаходиться все ще у стадії реконвалесценції. Парада у Тайпеї проходила у похмурому настрої у зв'язку з ударами, які впали на Вільний Китай: виключення його з Об'єднаних Націй та визнання комуністичного режиму в Китаї Америкою і востаннє Японією.

ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПОВІДОМИЛО, що державне військо оточило три оселі недалеко столиці Сайґону, в яких всадовились комуністичні партизани, і покищо не пробує силою виперти відтіль комуністів, а тільки облягає їх, відрізавши від світу. З обох сторін у тих боях беруть участь невеликі сили.

Республіканські і робітничі провідники критикують миротворчі пляни сен. МекҐоверна

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд обвинуватив демократичного кандидата на президента сенатора Джорджа МекҐоверна, що він пропаґує політику „безумовної капітуляції" у В'єтнамі. Виступаючи на пресовій конференції у Пентаґоні, на якій обговорювали плян бюджету, секретар оборони Лерд сказав, що ще ніколи в історії ЗСА не було кандидата на президента, який пропаґував би таку політику. Це була реакція М. Лерда на довшу передвиборчу промову, виголошену за день перед тим сен. МекҐоверном. Секретар оборони сказав, що коли б ЗСА виконали вимоги Північного В'єтнаму, який сам не бажає поступитись ні в чому, то це означало б не лише поразку у В'єтнамі, а й прогру в інших важливих справах: у переговорах про обмеження стратегічної зброї, зменшення військ у Европі та в заходах, скерованих на відпруження на Середньому Сході. Сен. МекҐоверн у промові, передаваній по всій країні через телевізію, заявив, що коли його виберуть президентом, то він негайно припинить бомбардування Північного В'єтнаму, припинить допомогу Сайґонові, відкличе впродовж 90 днів рештки американських військ із В'єтнаму, Ляосу й Камбоджії і, після звільнення полонених Північним В'єтнамом, відкличе американські бомбардувальники з Тайланду й бойові кораблі з в'єтнамських вод. Сенатор Гю Скатт, республіканець із Пенсильвенії і провідник меншости у Сенаті, сказав, що він був „вражений пропозицією покинути напризволяще безборонний народ Південного В'єтнаму в часі наступу ворога". Голова Крайового Республіканського Комітету сенатор Роберт Дол із Кензасу назвав промову сен. МекҐоверна „безвідповідальною і гіпокритською". Провідник республіканської меншости у Палаті Репрезентантів Джералд Форд назвав пляни сен. МекҐоверна „простою формулою для перебрання комуністами влади в Сайґоні". До цих критичних відгуків на адресу сен. МекҐоверна приєднався профспілковий провідник Джордж Міні та інші діячі.

В Асамблеї ОН закінчено генеральні дебати, — Порто Ріко таврує Кубу

Об'єднані Нації. — У середу 11 жовтня закінчено генеральні дебати на пленумі Асамблеї Об'єднаних Націй, при чому впродовж останніх 13-ох днів промовляло 125 делеґатів. Між ними були два прем'єри, два віце-прем'єри, 100 міністрів закордонних справ і чотири інші члени уряду. Несподіванкою у тому останньому дні генеральних дебат був різкий виступ порторіканки Джулії Рівера де Вінченті, яка виступила в імені американської делеґації, скориставши з права відповіді представникові комуністичної Куби, який назвав був Порто-Ріко, як останню поневолену Америкою еспаномовну колонію. Названа діячка промовляла по-еспанськи й пригадала кубинському делеґатові, що на Кубі не знають, що таке вільне голосування та право самовизначення, яким користуються порторіканці. Вона звернула увагу кубинському делеґатові, що коли він захотів би сказати щось неприємне режимові Фіделя Кастра, то мусів би просити американський Уряд дати йому політичний азиль. Пані де Вінченті різко заявила, що порторіканці „втомлені і хворі" від постійного втручання Комуністичної Куби до їх справ.

Кіссінджер продовжує наради з в'єтнамськими комуністами у Парижі

Париж. — Асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки, Генрі Кіссінджер, який розпочав в минулу неділю свою вже 19-ту з черги „рунду" тайних нарад з в'єтнамськими комуністичними проводирями у Парижі, залишився там ще й на четвер 12 жовтня, перевівши у чотирьох підряд днях розмови з членом Політбюра компартії Північного В'єтнаму Ле Дуком То і головою північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам, Хуаном Туї. У тих розмовах бере участь також найближчий співробітник Кіссінджера генерал Александер Гейґ. За вістками з різних джерел, у тих нарадах Кіссінджера з проводирями в'єтнамських комуністів зроблено „поступ" в напрямку замирення, але залишається ще чимало моментів до узгіднення, тому нічого сподіватися замирення в найближчих днях. Кіссінджер — повідомляють — поїде, мабуть, ще кілька разів до Парижу. Секретар оборони Мелвін Лерд заявив на своїй пресовій конференції, що наради Кіссінджера у Парижі ввійшли в „дуже поважну, делікатну і багатозначну стадію". Журналіст Джон Гарт, який недавно вернувся з Ганою, заявив у радіопередачі, що один видатний в'єтнамський комуніст запевнив його, що й теперішній президент Південного В'єтнаму, Нгуєн Ван Тіє, що з ним комуністи раніше ніяк не хотіли говорити ані співпрацювати, міг би також залишитися в коаліційному уряді Південного В'єтнаму, як би погодився на принцип такого коаліційного уряду та на невтральність Південного В'єтнаму. Наради Кіссінджера — читаємо — стосуються проголошення перемиря у В'єтнамі і політичної розв'язки його проблеми.

Налет на столицю Північного В'єтнаму пошкодив французьку місію

Сайґон. — Американське командування признало, що під час налету на військові цілі на передмісті столиці Північного В'єтнаму Ганою пошкоджено будинок французької дипломатичної місії, при чому голова тієї місії П'єр Сузіні був присипаний румовищем і досить поважно ранений. Його перевезли до шпиталю і його життю не загрожує небезпека, але один в'єтнамський службовик місії згинув на місці, а три інші, мабуть, також згинули. З американського боку заявлено, що це був прикрий випадок, бо американські літаки не задумували атакувати будинок французької місії та що не є виключене, що він був пошкоджений не американською бомбою, а передчасним вибухом в'єтнамської протилетунської ракети, приміщеної на недалекому становищі. Франція зголосила формальний протест і американський амбасадор у Парижі Артур К. Вотсон висловив негайно жаль з того приводу, так само державний секретар Вілліям Роджерс вислав негайно французькому міністрові закордонних справ Морісові Шуманові депешу із висловленням „щирого жалю" з приводу тієї події та поранення французького дипломата. Коли секретаря оборони М. Лерда запитали під час його пресової конференції, чи це добре переводити налети проти Північного В'єтнаму під час поважних і делікатних нарад з в'єтнамськими комуністами у Парижі, — М. Лерд відповів, що рішено не переривати бомбардування поки не буде згоди. Американські кола переконані, що цей останній епізод не перерве тайних переговорів про замирення.

Литовська родина щасливо втекла з СССР

Чикаґо. — „Коли я був суддею, то мене не раз через телефон викликали з комітету комуністичної партії й давали вказівку, на скільки років я маю засудити даного підсудного", сказав найновіший втікач із Литовської СССР, литовець-суддя Жиґмас Буткус, який був членом комуністичної партії, але три роки із дружиною плянував, як утекти на Захід. З ним утекла дружина-лікар та троє дітей, всі вже в Чикаґо. Як саме відбувалася втеча, суддя Буткус не хоче пояснити, щоб не видати тих, які залишилися вдома. Вони втекли тому, що в Литві існує велике пригнічення, як економічне, так і національне. Адв. Баткус, якому 35 років, сказав, що він не міг спокійно жити й працювати, бо все треба було робити проти його власної волі, чести й совісти.

„Український Вісник" опублікував ревеляції про спричинника двох засудів проти Юрія Шухевича

Париж. — Продовжуючи друкувати матеріяли з одержаного з України нового — 6-го — випуску самвидавного „Українського Вісника", тижневик „Українське Слово" вмістив в числі з 8 жовтня ц.р. ревеляції про „заслуженого" в розправах з українськими політичними в'язнями майора КҐБ Климентія Євгеновича Гальського, поляка за національністю, який був спричинником двох засудів проти Юрія Шухевича і побиття літературознавця Михайла Осадчого і який водночас виступає у совєтській пресі під прізвищем Клима Дмитрука з наклепами й пашквілями на Українську Церкву і на „буржуазних націоналістів".

Називаючи Гальського „організатором і співучасником важких злочинів проти правосуддя", „Український Вісник" подає такі інформації про цього погромника проявів і діячів українського національного руху:

„Останніми роками у пресі (газета „Вісті з України", львівська обласна газета „Вільна Україна" та інші) із статтями про оунівський рух часто виступає якийсь Клим Дмитрук. У Львівському в-ві „Каменяр" має вийти його книжка.

Читачі звернули увагу, що на відміну від інших авторів, що пишуть чи писали на цю тему (Ю. Мельничук, Т. Бєляєв, Т. Мигаль та інші), цей автор особливо багато оперує таємними архівними матеріялами КҐБ, секретними документами і свідченнями, які давали учасники оунівського руху, коли їх допитували, нещадно катуючи в сталінські часи. Тому існувала думка, що Клим Дмитрук — це якийсь неурядовий працівник КҐБ.

Зараз точно встановлено, що під псевдонімом Клим Дмитрук ховається майор КҐБ Климентій Євгенович Гальський — організатор або співучасник ряду важких злочинів проти право-

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Торонті відзначать золотий ювілей Українського Євангельського Об'єднання

Детройт, Мич. — У неділю 22 жовтня в Торонті, в залі при Українській Євангельсько - реформованій церкві 869 Доверкорт Роад, відбудеться відзначування 50-ліття з часу створення Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці, УЄО, та одночасно вшанування пам'яті філософа-ідеаліста Грогорія Сковороди в 250-ліття його народження. Вранці о 11-ій годині в названій церкві буде ювілейне Богослуження, на якому проповідуватиме один із засновників УЄО, член Президії КУК пастор І. Ковалевич. О. 3-ій г. по полудні розпочнеться Ювілейна Академія в тій же залі, на якій доповідь про 50-ліття діяльности УЄО в Північній Америці виголосить інж. Вадим Яровенко, доповідь про Г. Сковороду — пастор В. Боровський, який є екзекутивним секретарем УЄО, на тему „Г. Сковорода — великий духовний розум України". На ювілейних святкуваннях буде присутнім Президент УЄО Володимир Баґрій, виступатимуть запрошені співаки і співачки. При Об'єднанні вже завершується велика праця над „Історією Українського Євангельського - Реформованого Руху", виходить періодичний журнал „Євангельський Ранок". Запрошують усіх зацікавлених. Перед тим, у суботу 21 жовтня, в згаданій церкві відбудеться о г. 10 ранку засідання Головної Управи УЄОб'єднання, з участю членів Контрольної Комісії та інших керівних органів і гостей.

Арґентинці презентують українського мистця

Ню Йорк. (С. Г.) — В четвер 5 жовтня арґентинський генеральний консул у Ню Йорку Рафаель М. Васкез і головний управитель Арґентинських летунських ліній Пол Р. Ґілдебрандт влаштували в приміщенні арґентинської летунської компанії на 9 Рокефеллер Плаза вечір, щоб зазнайомити запрошених гостей із скульптурами українського мистця Миколи Голодика. Голодик народився 1924 на Донбасі, під кінець війни опинився у Відні і Залцбургу, де студіював скульптуру, спеціяльно металеву. 1945 році він виїхав до Арґентини, де прожив до 1970 р. Там створив він понад 200 творів, як теж у співпраці з архітектами, чимало великоформатних композицій та декоративних оформлень для великих арґентинських фірм — банків, промислових та автомобільних компаній. За композицію „Ексодус" для жидівського центру в Буенос Айресі отримав 1 нагороду і золоту медалю. Презентаційна виставка охоплює всього 5 скульптур, переважно в бронзі, і кілька рисунків, але тих кілька творів достатньо показують, що Голодик — визначний талант і досвідчений майстер на полі модерної скульптури. Його твори абстрактні, одночасно їх форма багатозначуща і суґестивна, це видно з таких скульптур, як „Мойсей", „Конкістадор", та „Космічна птиця". Приїзд Голодика до Ню Йорку збагатив нашу мистецьку громаду сильною й оригінальною особистісту на полі модерної скульптури, брак якої ми відчували після смерти Архипенка. На вечорі були представники американських, арґентинських, українських установ, м. і., від Українського Інституту Америки в Ню Йорку, членом якого є Голодик. Одним з реальних успіхів мистця є те, що одна з чільних нюйоркських галерій запропонувала йому влаштувати виставку. Теперішню виставку на 9 Рокефеллер Плаза можна ще оглянути.

СТВОРЕНО ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ УНС ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ КОЛЕДЖУ СВ. ПЕТРА

Джерзі Сиґі. — Крім недалеких виборів, будови 15-поверхового хмаросягу для нових приміщень Українського Народного Союзу і „Свободи" та ряду інших місцевих справ, що мають загальну увагу і зацікавлення, належить зокрема 100-річчя великого місцевого Коледжу св. Петра, що його відзначається в цьому році. До активної участи у багатобічному відзначуванні цього замітного ювілею місцевої високої школи, був запрошений також Український Народний Союз, як одна із великих крайових установ, що має в цьому місті свій головний осідок та саму ідею якої видвигнено в Джерзі Сиґі 68 років тому. В рямцях цього ювілею та участи в ньому УНСоюзу, відбудуться дві великі імпрези з кінцем наступного тижня — одна академічна і друга — концертова. Академічною імпрезою буде наукова конференція-симпозіюм на тему теперішніх дисидентських рухів в опанованій комуно-московським режимом Україні та інших східньо-европейських країнах, що відбудеться в суботу, 21-го жовтня, в приміщеннях Коледжу і під проводом д-ра Константина Савчука, професора історії в цьому Коледжі. Конференція почнеться о год. 10:30 перед полуднем з участю видатних знавців проблеми — дисидентських рухів в Україні, Росії, Польщі, Угорщині та інших країнах.

Другою великою імпрезою, що її влаштовує УНСоюз для відзначення 100-річчя Коледжу, буде великий фестиваль пісні і танку, що відбудеться під назвою „Гомін України" чергового дня, в неділю 22-го жовтня після полудня в авдиторії Школи Ферріса з участю наших оперових артистів пані Марії Лисогір і Андрій Добрянського, піяністки проф. Дарії Каранович і скрипаля проф. Рафаїла Венке та нюаркського хору св. Івана Хрестителя під диригентурою маестра Михайла Добоша і виступами солістів Зіновії Бундзяк і мґра Осипа Стецури та виступ відомого нашого танцювального ансамблю „Лиман" під проводом Романа Стеткевича.

Усі ці імпрези УНСоюзу для відзначення 100-річчя Коледжу св. Петра відбуваються під патронатом Почесного Ювілейного Комітету УНС, в склад якого входять чотири професори університетів і коледжів, що є членами Головного Уряду УНСоюзу: заступник головного предсідника УНС на Канаду сенатор проф. д-р Павло Юзик, головний контролер проф. д-р Богдан Гнатюк, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк та головний контролер проф. д-р Михайло Данилюк.


Проф. д-р Павло Юзик


Проф. д-р Богдан Гнатюк


Проф. Іван Телюк


Проф. д-р Мих. Данилюк

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Досі вплинуло	$1,239,574.00
Учора переслано через „Свободу"	$ 1,000.00
ДО КІНЦЯ РОКУ ТРЕБА ЩЕ ЗІБРАТИ	$ 559,426.00

Учора, як „Свобода" з першим „рахунком вниз" пожертв на українські студії в Гарварді друкувалася ще на пресі, відкрито листа від інж. Івана Харамбури з Філядельфії, до якого був долучений чек на суму $ 1,000.00, виставлений на Фонд Катедр Українознавства. В листі коротке виснення: Перебуваючи на вакаціях на оселі Ольжича в Лігайтоні та на закінченні курсів українознавства наш 85-літній піонер-меценат з Філядельфії, добродій Микола Гула, передав 1,000.00 дол. як свою чергову пожертву на Центр Українських Студій в Гарварді. Це в додатку до тих 1,200.-00, що він їх уже раніше пожертвував на ту ціль.


Микола Гула (зліва) передає інж. Ів. Харамбурі чек на $ 1,000.00 як свою чергову пожертву на Центр Українських Студій в Гарварді

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge, Mass. 02138.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ВИСТАВКА КАРТИН С. БОРАЧКА В ТОРОНТІ

Торонто. — В найближчу неділю, 15-го жовтня, тут в українській галерії картин пані Ірини Мороз-Шумської при 861 Квін Захід, о год. 1-ій по полудні буде відкрита виставка картин відомого нашого мистця Северина Борачка. Виставка відбувається під протекторатом Об'єднання українських образотворчих мистців в Канаді та триватиме до 27-го жовтня.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ВОЛОДИМИРА БІЛЯЄВА

Філядельфія. — Місцевий Український Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії влаштовує в суботу 14 жовтня о год. 6 веч. авторський вечір письменника і поета Володимира Біляєва. Слово про поета виголосить письменниця Оксана Керч-Куліш. Твори читатиме Дора Варварів і сам автор. Відбудеться вечір в залі „Тризуба".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мир за всяку ціну

Демократичному кандидатові на президента сенаторові Джорджові МекҐовернові закидали, що він тільки критикує президента Ніксона за його політику супроти В'єтнаму, але не precизує власної політики. Це й зробив МекҐоверн у радіо - телевізійній промові 10 жовтня ц. р. Становище МекҐоверна було там дійсно спрецизоване дуже ясно і виразно. На жаль — як стверджує відомий коментатор „НЙ Таймсу" Джеймс Рестон — та промова була настільки однобічна, що МекҐоверн „може своєю телевізійною промовою більше прихильників втратити, аніж їх придбати".

Односторонність тієї промови виявилась у тому, що в ній вказувано виключно на вину трьох американських президентів, причетних до В'єтнамської війни, зокрема і особливо на вину Ричарда Ніксона, але ні словом не згадано про будь-яку вину комуністичної сторони. Ані про те, хто властиво був агресором у Південному В'єтнамі, ані про жорстокості В'єтконґу, ані про вперті намагання комуністів збройно накинути Південному В'єтнамові свою владу. МекҐоверн мав багато рації, коли вичислював різні американські воєнні зусилля, які не дали бажаного висліду. Але єдиний рецепт, як вийти з того завороженого кола, сенатор Джордж МекҐоверн вбачає у повній капітуляції. Він обіцяв, у випадку своєї виборчої перемоги, у дні інавґурації припинити бомбардування і взагалі всі воєнні дії, — протягом 3-ох місяців відкликати всі збройні сили з усього Індо-Китаю, — зліквідувати бази в Тайленді, припинити всяку допомогу Південному В'єтнамові, визнати „коаліційний" уряд у Південному В'єтнамі і дбати, щоб його інші визнали. Але водночас він не поставив ніяких вимог до комуністичної сторони, крім висловлення надії, що комуністи звільнять американських полонених. Він, наприклад, не узалежнив припинення будь-якої дальшої допомоги Південному В'єтнамові від припинення допомоги Москвою і Пекіном в'єтнамським комуністам.

Під промовою сенатора Джорджа МекҐоверна можуть обома руками підписатися всі комуністи в усьому світі. Вона вдаряла не по Ричардові Ніксонові, а по ЗСА, і не по південнов'єтнамському президентові Тієу, а по праву на свободу 18-ти мільйонів людей у Південному В'єтнамі.

Каґебівські біси

Вміщені у вчорашньому і сьогоднішньому числах „Свободи" повідомлення й ревеляції видаваного в Україні підпільно „Українського Вісника" розкривають широку картину біснуватих дій ославлених органів московської безпеки, визначуваних страхітливими буквами КҐБ.

Арештують, судять, переслідують в Україні не тільки таких чи інших діячів, що стають на оборону прав української мови й культури і вимагають дотримування владою законів і постанов конституцій СССР й УССР, але й звичайних громадян патріотів і навіть учнів, що мають сміливість виступати проти русифікації України, проти шовінізму поселюваних масово на українських землях росіян. КҐБ і його опрічники встрявають навіть у те, як мають бути помальовані знадвору церкви, щоб, борони Боже, не були вони жовтими, бо якщо вікна помалюють ще й синьою фарбою, то пригадуватиме це українцям блакитно - жовті прапори.

Основно висвітлені в ревеляціях „Українського Вісника" злочинні методи й заходи, що їх стосують органи й чиновники КҐБ у відношенні до українських політичних в'язнів, арештованих за їхній патріотизм чи просто українськість і суджених здебільшого на основі зфабрикованих цими ж опрічниками обвинувачень. Виявляється, що засуджених на десятки років ув'язнення українських жінок і дівчат — Катерину Зарицьку, Одарку Гусяк, Галину Дідик та інших катував нещадно капітан КҐБ Віноґрадов. Двократні суди над Юрієм Шухевичем, у висліді яких він був засуджений на двадцять років ув'язнення, були підготовлені з допомогою провокаційних заходів і свідчень зфабрикованих майором КҐБ Климентієм Гальським, житомирським поляком - україножером, який не завагався навіть перед „рукоприкладством", побивши важко літературознавця і письменника, автора „Більма" Михайла Осадчого. Названий Гальський не обмежує своєї активности знущанням над заарештованими. Водночас із своїми каґебівськими завданнями він виступає в пресі під псевдонімом Клим Дмитрук, як автор погромницьких пашквілів проти Української Церкви, українського націоналізму і тих, що стають сьогодні в Україні на оборону прав української людини й народу. Нагороджений за свої „заслуги", перенесенням зі Львова в Київ, Гальський одержує завдання вербувати туристів на каґебівську роботу.

Своєю роботою й методами каґебівські чиновники нагадують до подробиць здеґенерованих злочинців із „Бісів" Достоєвського.

МОЛОДЬ ОБМІРКОВУЄ ПРОБЛЕМИ

Конференція українських центральних молодечих і студентських о р г анізацій під час XI Конґресу Українців Америки зорганізувала в суботу 7 жовтня ц. р. в одній з заль готелю Коммодор у Ню Йорку панель молоді. Для його переведення схвалено правильник, що визначав ключ, за яким окремі молодечі організації висилали до панелю своїх представників, час тривання і програму панелю. Модераторами були в передобідовій сесії інж. М. Семанишин, після обіду — Мирослав Шміґель. Панелістами були по двоє делеґатів, юнак і дівчина, від СУМА, Пласту, ОДУМ-у, СУСТА, ТУСМ-у і Зарева, та по одному делеґатові від МУН-у і Студентів в обороні політв'язнів у Совєтському Союзі, разом 14 молодих людей (за столом Панелю засіло 11 осіб). Запитів було теж 14 і для зрозуміння характеру та ходу панелю треба назвати їх:

1) Українець в Америці чи американський українець. — 2) Чи людина з особистим почуттям меншовартости може задержати національну гідність. — 3) Що важливіше: національна приналежність чи національна ідеологія. — 4) Сучасні події в Україні і наше становище до них. — 5) Чи можливе національне визволення без співпраці національно свідомих українців. — 6) Чи потрібно зберігати українські національні традиції серед чужого оточення. — 7) Чи мова є необхідною ознакою національної свідомости. — 8) Що важливіше — писемна чи розмовна мова. 9) Чи вища освіта прискорює, сповільнює, чи є заборолом проти асиміляції. — 10) Які фахи повинна студіювати наша молодь в аспекті самозбереження та допомоги материкові. — 11) Чи демонстрації допомагають чи шкодять нашим рідним в Україні. Якщо допомагають, то якими повинні бути. — 12) Як задивляєтесь на мішані подружжя. — 13) Які є проблеми катедр українознавства в Америці. 14) Яка ваша думка про УККА — його осяги та недомагання.

Крім панелістів з рядів молоді, запрошено також трьох професорів американських університетів, українців із середньої ґенерації, — психолога д-ра Івана Головінського, — педагога д-ра Олександра Лужницького і соціолога д-ра Володимира Нагірного, — як експертів заторкнених у запитах проблем.

Деякі з поставлених панелістам запитів, як це вони самі слушно стверджували — були аж надто наївні і зформульовані так, що давали легку нагоду до виголошування патріотичних заяв. Відповіді панелістів, хоч різнилися одні від одних формою, мало різнилися своєю суттю і були аж надто однородними. Можна було б назвати їх „уніформованими" за згори прийнятим пляном, коли б не те, що кожна відповідь кожного панеліста, юнака чи дівчини, мило вражала своєю щирістю і безпосередністю. Так і видно було, що вони не промовляють для ефекту, ані для пропаґанди, а висловлюють свою щиру думку. У тих думках було багато наївности і багато ідеалізму, позбавленого почуття досвіду та відірваного від життєвої дійсности. Але їхня поважна постава до ставлених їм питань, їхнє зацікавлення тими проблемами, врешті їхня бездоганна українська мова — це були найпозитивнішими моментами того панелю. Найкращим доказом, що XI Конґрес Українців Америки, як еманація зорганізованої української громади в ЗСА, велику увагу присвячував проблемі молоді, був той факт, що заля, де відбувався панель, була вщерть повна гостей.

Деякі молоді панелісти все ж відривались від патріотичного шабльону, що йшов, так мовити б, по найлегшій лінії. Ось так на запит „американські українці" чи „українці в Америці" один паналіст категорично твердив: „очевидно, що українці в Америці — це не підлягає дискусії", але інший ствердив багато обережніше: „може бути індивідуальний підхід до назви, бо кожний із них є українцем". На маргінесі: коли один панеліст твердив, що „прикметник до слова українець — це нісенітниця", — то можна би пригадати, що говориться про „африканських муринів" і „американських муринів", про „північноафриканських і близькосхідніх арабів", про „австралійських і британських англійців" та про „канадійських французів" — і для нікого з них така назва не є образою...

Правильно одна панелістка мала сумнів, що значить почуття меншовартости у практиці: „Чи кожний пасивний громадянин — вона запитувала — не є вже гідним своєї нації?" Названий вгорі професор - соціолог звернув увагу, що почуття меншовартости не мусить обов'язково породжувати лише перекинчиків і пристосуванців, а може штовхати людину до чинів по лінії аґресивного націоналізму — доказом чого став Адольф Гітлер. Але й слушно стверджував молодий панеліст, що почуття меншовартости, яке викувало за царату тип малороса, було чи не головною причиною прогри наших визвольних змагань.

На панелі, як і на залі пленарних нарад Конґресу, молоді люди пристрасно підтримували потребу української мови і користування нею, при чому на панелі більшість поручала знання тієї мови не тільки для словного порозуміння, але й для послугування нею у збільшуванні творів літератури. А втім, правду казав теж фахівець-професор, що за три-чотири покоління українців в Америці може між ними занидіти чи й зникнути українська мова, але існуватиме надалі українська громада.

У відрізненні від тону дея-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Олександер Май

ДИСКРИМІНАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОВ В СССР

Останнім часом на сторінках педагогічної преси Совєтського Союзу все частіше зустрічаються тривожні сиґнали про погане засвоювання російської мови в національних школах СССР. Такі нарікання не раз висловлювала „У ч и тельская Газета", наприклад, у числах з 1-го квітня, 15-го і 18-го липня цього року. Нарікають і журнали „Коммунист" (ч. 10 за 1972 р.), „Советская Педагогика" (ч. 6 за цей рік) і „Русский язык в национальной школе" (ч. 3 за цей же рік).

А колеґія Міністерства Освіти СССР нещодавно присвятила навіть спеціяльну нараду проблемам викладання російської мови в школах Естонської та Туркменської республік із неросійською мовою навчання.

Колеґія дійшла висновку, що „рівень практичного володіння російською мовою учнів з а г а льноосвітніх шкіл із неросійською мовою навчання годі визнати задовільним. Значна частина випускників цих шкіл слабко володіє усною і писемною мовою. У республіках не вистачає учителів з високою спеціяльною освітою". Такого ж висновку дійшла і Всесоюзна нарада, присвячена науково - педагогічним проблемам вивчення російської мови в підготовчих клясах національних шкіл.

Цю тривогу совєтських офіційних органів можна зрозуміти. У національних республіка СССР, де під виглядом інтернаціонального виховання проводиться політика асиміляції і русифікації, народи не хочуть відмовлятися від рідних мов і цураються мови того народу, який є для них поневолювачем.

На цьому тлі стаття Гассанова „Мова міжнаціонального спілкування та інтернаціонального виховання", надрукована в журналі „Советская Педагогика" (червень 1972) є одчайдушною спробою виправдати насадження російської мови серед даґестанців. Автор статті посилається на те, що з допомогою російської мови даґестанці прилучилися до здобутків світової культури, а рідна мова потрібна їм лише для побутового вжитку. Принижуючи значення рідної мови, Гассанов твердить про шкідливість розширення сфери її застосування. Щось не дуже віддає інтернаціоналізмом від такої думки.

У національних школах Даґестану місцеві мови малих народів зневажаються настільки, що дітей аварських, лезгінських, татських і даргинських неповних середніх і середніх шкіл, починаючи з п'ятої кляси, вчать і виховують тільки російською мовою.

Якщо вірити Гассанову, любов даґестанців до російської мови зайшла так далеко, що вони свою національну літературу волють вивчати російською мовою. При цьому автор твердить, що саме таким способом учні восьмих - десятих кляс „зможуть ліпше пізнати, відчути і полюбити свою рідну природу, свій рідний край, його культуру і традиції".

Чи не занадто далеко зайшов Гассанов у своїх намаганнях принизити ролю національної мови даґестанського народу. Мимоволі спадають на думку теорії відомого даґестанського поета Рассула Гамзатова, сповнені ніжної любови до свого народу, до його мови. Важко повірити Гассанову, щоб невеликий, але гордий народ Даґестану, який уже не раз боронив себе від арабських і тюркських а с и міляторів, шукав би тепер на себе пастки і дав би себе проковтнути!

Можна тільки співчувати даґестанцям, як і іншим поневоленим Москвою народам, які в нинішніх умовах безсилі захистити себе від жорстокого і підступного ворога. Ясно, що таким способом вирішується не педагогічна, а політична проблема.

У такому ж становищі перебувають національні мови інших народів. Досить сказати, що українець, який послуговується у к раїнською мовою, викликає на Україні здивування. Точнісінько, як було за царської Росії! Але Москва б'є на сполох, що російська мова, а не національні мови є загроженою, і тому провадить політику шаленої русифікації. Наслідки цієї політики настільки очевидні, що навіть сам міністер високої та середньої спеціяльної освіти УССР М. Даденков змушений був погодитися з кричущими фактами дискримінації української мови.

Ось деякі з цих фактів, наведених ним на нараді ректорів високих навчальних закладів у серпні 1965 року. У восьми університетах УССР в той час навчалося 75.107 студентів, з них українців — 45.954, тобто 61 відсоток. Професорсько-викладницький склад становив 4.400 осіб, з них українців 2.475, тобто 56 відс. Українською мовою читають лекції лише 1.495 викладачів, тобто 34 відс.

Зокрема у Харківському університеті із 777 викладачів українською мовою читають лекції 104 (13 відс.). В Одеському університеті, де студентів - українців 55 відс., з 537 викладачів українською мовою читають лекції 53 (10 відс.).

В Ужгородському університеті, де студентів - українців 71 відс., з 362 викладачів заняття українською мовою ведуть 158 (43 відс.). Така ж картина і в інших навчальних закладах України.

На тій же нараді міністер Даденков визнав, що майже 70 відс. від загальної кількости дисциплін, передбачених навчальними плянами усіх восьми університетів республіки, не забезпечені підручниками українською мовою. На нараді говорило-

(Закінчення на 3-ій стор.)

С. Гординський

ВИСТАВКА СОВЄТСЬКОГО МИСТЕЦТВА В НЮ ЙОРКУ

Минулого тижня в нюйоркському Метрополітальному музеї відкрито виставку совєтського мистецтва і мистецького промислу. Ця виставка — вимінна, одночасно по СССР роз'їжджає американська господарська виставка. Совєтська виставка вже об'їхала п'ять американських музеїв (Вашинґтон, Лос Анджелес, Міннеаполіс, Чикаґо і Бостон), теперішня є останнім за чергою показом у ЗСА.

Як відомо, в справі організації цієї виставки їздила до Москви окрема американська делеґація і, в добрій вірі, договорилася, що виставка буде показом давнього і сучасного мистецтва всіх важливіших народів СССР. Ця добра ідея здійснена так, що Росія представлена як країна з давньою і багатою історичною культурою, включно з царською, а інші народи як етнографічні племена, які вміють ліпити й розмальовувати горщики і виплітати вироби з соломи та вовни.

Як і на світовій виставці в Монтреалі, де совєтський павільйон був показом неприхованого московського шовінізму, так і на цій виставці експонати різних народів дбайливо і вигадливо вимішані, щоб не було пізнати, що і звідки. На експонатах з України зазначено, що їх доставило Міністерство культури Української ССР. Цікаво було б знати, чи те міністерство мало будь-який вгляд в цю виставку, бо золоті ковти та інші предмети з княжих часів зазначені, що вони з „Києва в Росії". Дивно, щоб міністерство в Україні не знало, в якій країні знаходиться його столиця. До престижу того міністерства не причиняється й те, що народні килими роботи Надії Карпенко підписані „Надеждою" Карпенко, а в проспекті виставки гуцульська кераміка Павлини Цвілик зазначена, що вона з... Узбецької ССР. Невже її вивезли?

Справжньою атракцією виставки є три десятки старих ікон з XУ-XУI ст., переважно новгородської школи, з часів ще перед тим, як цар Іван Грозний вирізав усе населення Новгородської республіки. Серед ікон є деякі з київськими традиціями, ось як ікона св.св. Бориса і Гліба та ікона св. Миколи Зарайського (з широко розставленими руками). Тут варто пригадати, що одну ікону св. Миколи впочатку XIУ ст. привіз до Москви з Києва боярин Протасій і заклав церкву св. Миколи в Київці (тепер район Метростроєвської вулиці в Москві). Ця ікона св. Миколи знайшла велике поширення по всій Московщині. З Києва вона поширилася й по всій Галичині з Лемківщиною та на Закарпатті, де скрізь збереглося багато її зразків. Проте, ніяких українських ікон на виставці Метрополітального музею не показано, хоч у порівнянні із збіркою ікон Третяковсь-

(Закінчення на ст. 4-ій)

ПРО НАШ ДОРІСТ

(Замість фейлетону)

Під час Зустрічі СУЖ Америки і Канади на Союзівці прочитала цікаву доповідь про журналістичний доріст головна пластунка, п-ні Ольга Кузьмович із Бабилону, котру то доповідь вона ще потім повторила в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. Не можна сказати, щоб шановна доповідачка змалювала нам майбутнє української преси в екзилі рожевими кольорами і цей невеселий стан підтвердили потім голоси в дискусії. Було сказано, що молодих адептів ґазетярського фаху є в нас стільки, що кіт наплакав, а навіть якби такі знайшлися, вони все одно не підуть працювати до української (хтось поправив — „дідівської") преси.

П-ні О. Кузьмович, між іншим, подала до відома слухачів, що орґан Союзу Українок Америки, „Наше Життя" з Філядельфії, перевів опитування між студіюючими дівчатами і підрахував, що за два десятиріччя закінчило ж у р налістичні студії в цій країні сім молодих українок. З того дві з них працюють професійно в американській пресі, а що сталося з п'ятьма іншими — статистика мовчить.

— Напевно повиходили заміж, — кинув хтось із публіки, що й не був би ще найгірший вихід з положення: наскільки собі пригадуємо, шановна доповідачка теж починала свою життьову кар'єру журналістики, а закінчила щасливим подружжям.

Але в цьому місці був кинений доповідачкою легкий, так би мовити, камінець у наш, чоловічий городець... Мовляв, ми, жінки, хоч встали і підрахували наших дівчат, скільки їх бракує в українській пресі, а ви, мужчини, заліниві були і це зробити — п і д р ахувати хлопців! А воно й справді якось не видати та й не чувати цього хлоп'ячого доросту, — принаймні не видно його на сторінках нашого щоденника. Тут хіба ще рятує від трьох років чоловічий гонор талановитий репортер „Свободи", студент журналістики Нюйоркського університету і стипендист УНСоюзу, Юрко Вірт.

Але подумайте лише, якого „пеха" мав хлопчина! Цього літа, що минуло, пішов Юрко „на практику" до великого американського щоденника, як цього вимагав плян студій. Приділено його відбувати цю практику до справді таки найбільшого в Ню Джерзі щоденника „Нюарк Івнінґ Нюз", заснованого ще в 1883 р. Вже не багато бракувало і був би хлопець закінчив свою практику, як тут раптом 30-го серпня 1972 року „великий щоденник" завалився — збанкрутував! Кажуть, що це страйк робітників так його влаштував, але я в цьому випадку вірю в так званий фатум: 87 років проіснував щоденник і все було ніби ОК, аж тут стає в ньому на працю молодий український журналіст, — і газета дає дуба!

І. Кер.

Омелян Пріцак

ГАРВАРДСЬКИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ І ШКОЛА ГРУШЕВСЬКОГО

(1)

Під час зустрічей представників ФКУ або репрезентантів Гарвардськ о г о Центру Українських Студій із громадянством при різних нагодах можна майже завжди почути питання того самого типу: Чи це правда, що в Гарварді відкидається схема історії України, опрацьована Грушевським? Чи немає небезпеки, що чужі, шкідливі для українства концепції стануть домінувати в Гарварді? Яка ґарантія чи запорука, що того не буде? І т. д.

Беручи під увагу, що ці питання ставлять поважні і чесні у своїх намірах громадяни, які вже не раз склали доказ своєї відданости українській справі взагалі, а науці зокрема, постараємось подати на них конкретні, ясні й недвозначні відповіді.

Але, щоб це зробити, треба насамперед вияснити, що це таке наукова школа взагалі і в чому її спеціяльне значення, як постала українська історична школа. А опісля, чи вона правильно окреслюється як школа Грушевського, яка була її історія, яка була її доля та які її основні рушійні принципи і концепції.

Доповідь, прочитана на бенкеті - зустрічі, влаштованій заходами ФКУ в Чикаґо 23-го вересня 1972 р.

I

В кожному університеті світу є десятки, а то й сотки професорів, що викладають там свій предмет студентам, іспитують їх, роблять їх бакалярвами, маґістрами і врешті докторами. Але не кожний такий професор має свою школу. Всюди в науковому світі школи є дуже рідким явищем, власне виїмком.

Культурне с у с пільство продовжує своє існування і розвивається через те, що найкращі його уми передають свій досвід елітарно вибраним представникам молодших ґенерацій, які знову цю естафету передають далі. Вповні розвинена нація має цілі системи таких корпорацій у діяхронному і синхронному перекроях. Це власне ґарантує даній нації її вічність, очевидно у людському значенні цього слова.

В науці такою корпорацією, яка вільно себе відновлює, є наукова школа. Серед наукових шкіл чільне місце належить історичній школі, бо це саме вона є своєрідним компютором н а ціональної пам'яті, ідентичности, окремішности і, як результат, активної національної свідомости, тобто патріотизму.

Які є передумови для постання наукової школи?

Очевидно, дана спільнота мусить осягнути відповідний культурний рівень, який дає змогу розвиватися чистій, а не прикладній, просвітянського (чи партійного) типу науці. Подруге, треба, щоб після відповідного, іноді досить довгого підготовчого часу, в одну й ту саму пору були наявні елементи, які складають школу. Ними є: досвідчений і свідомий свого завдання керівник школи, віддані справі талановиті учні, варстат праці (спеціяльна бібліотека, семінар), постійна економічна база школи і постійні спільні завдання школи.

Якщо хоч одного елементу бракує, школа не має змоги правильно функціонувати.

II

Я задержуся тут дещо довше тільки на першій передумові, на концепції творця - керівника наукової школи.

Як це буває в людському житті, так і наукова школа постає з ініціятиви й посвяти якогось беззастережно відданого науці вченого. Такий тип науковця не щоденне явище. Та як великі науковці є звичайно великими індивідуальностями, в о н и звичайно теж великі індивідуалісти, еґоцентрики, для яких мірилом усього є їх власні успіхи, осяги і їх власна слава. Недарма у відношенні до них вживається епітету „прімадонна". Науковець - творець школи це велика індивідуальність мінус комплекс прімадонни. Такі вчені є рідкістю. Вони не ставлять себе самого і свою власну роботу в центрі своєї (і чужих) уваги, а з'ясовують увесь свій життьовий уки. Вона, наука, а не особисті успіхи, стає тоді підметом. Велич керівника школи у його скромності.

Очевидно, що творець і к о ж н оразовий керівник школи мусить, крім скромности, ще й перфектно володіти всією дисципліною, щоб знати її потреби і згідно з ними визначати шлях розвитку.

Він не може бути вузьким спеціялістом, власне своїм незвичайним горизонтом і знанням, методою і інтеліґенцією, теорією і викладом — він тільки може променювати й притягати до себе молодих.

Він мусить мати позитивне відношення до труду молодих, до ґенерації майбутніх учених. Він мусить вміти розпізнавати скриті таланти, роздмухувати в молодих вогонь творчости, створювати атмосферу взаємного довір'я, викликати і посилювати гін до жертвенної наукової праці. Він повинен тішитись успіхами своїх учнів більше, ніж своїми власними, а вже, борони Боже, під ніяким оглядом не заздрити тим осягам. При тому керівник школи мусить мати вичуття беззастережної справедливости у відношенні до всіх своїх учнів, як також мусить дуже уважно стежити, щоб поміж його учнями не творилося особистої чи групової заздрости, інтриг і т. п.

Словом, керівник школи мусить з великим тактом і талантом, делікатною, але впевненою рукою керувати творчою працею вибраних одиниць молодого покоління, тих, кому має передати естафету.

III

Процес творення української історичної школи, бо тільки нею ми тут будемо займатися, був довгий і не простий. Він тривав коло 40 років, при чому коло 40 років забрало, поки після заснування першого університету на українських землях (1805) пороблено перші кроки в напрямі насадження в Україні не схоластичної вчености (як це було у Київській Могилянській Академії), а секуляризованої науки і серед неї — науки історії.

Як відомо, перший український університет постав не з ініціятиви держави, а заходами слобожанського дворянства — шляхти, інспірованої „українським Ломоносовим", як його сучасники звали, всестороннього вченого й винахідника Василя Назаровича Каразина (1773-1842) в Харкові у 1805 р.

Хоч у різному відношенні цей університет (третій з черги, після Московського — 1755 і Казанського — 1804) був задуманий і реалізувався як взірцевий для всієї Російської імперії (вистачить згадати, що власне в Харкові була заснована перша в імперії катедра орієнталістики, яка, на жаль, не розвинулася, так як і не можна було вдержати в Харкові доброго кандидата), одначе для дослідів над історією України було це зарано, треба було наперед підготовити ґрунт для тієї дисципліни.

У тогочасних університетах імперії існували тільки по дві катедри історії: всесвітньої та „Російської держави". Для викладання всесвітньої історії можна було запросити західньоевропейця. Правда, найкращі вчені Европи не приймали звичайно такого запрошення, але й третьорядні величини були окрасою факультетів тодішніх імперських університетів.

(Продовження буде)

Відгук З'їзду Українських Журналістів

З'їзд українських журналістів Америки й Канади, що відбувся 23 і 24 вересня ц .р. на „Союзівці" викликав знову ширше зацікавлення проблемами української преси та її працівників.

Доказом цього — живі розмови, які відбувалися після доповідей і відгук на з'їзд у нашій пресі.

Для познайомлення української публіки Ню Йорку із порушеними на з'їзді питаннями у п'ятницю 29 вересня відбувся у Літературно-Мистецькому Клюбі вечір, в якому Орест Питляр і Ольга Кузьмович відчитали свої доповіді, виголошені на з'їзді, — „Українська преса у вільному світі, завдання і можливості" та „Український журналістичний доріст", — а д-р Роман Голіят поділився з присутніми своїми спостереженнями із з'їзду журналістів, нав'язуючи там висловлені думки до загальної кризи преси у світі та, опрокидуючи деякі із поглядів доповідачів чи дискутантів. Зокрема, цього, що торкається ідеалістичних та максимальних побажань до існуючої української преси.

До дискусії над доповідями та спостереженнями, які присутні вислухали з великою увагою зголосилося декілька із присутніх, однак вона обмежилася до одного дискутанта, коли д-р Голіят, що проводив вечором поставив на взір предсідника з'їзду журналістів ред. І. Кедрина, себто часову границю трьох хвилин для кожного ,що хотів забирати голос. Ця вимога не відповідала охочим до ширшої виміни думок і присутні вислухали лише міркувань ред. І. Кедрина, який полемізував із О .Питлярем на завжди актуальну тему понять двох батьківщин — політичної еміґрації та сантиментів господарів цієї землі до українських питань.

О. К.

ЗИМОВИЙ КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Едмонтон. — У коледжі Ґрент МекКювен відділ Суспільної Опіки вирішив відкрити Українські зимові курси, якщо тільки на такі курси знайдуться охочі. Бажаючі вивчати або поліпшити знання української мови повинні зголоситися до В. Савчука, телефон 434-4553, або ж до п-і Лемонт: 425-8810, між годинами 8:30 ранку до 4 по полудні.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. Комітет для відзначення 30-річчя УПА: Ваше становище з 22-го вересня відноситься до матеріялів, які були надруковані в іншій газеті 16-го квітня та 11-го червня. Крім того, що тільки дуже обмежена кількість читачів „Свободи" могла познайомитися з тими матеріялами, ми не думаємо, що ще хто пригадує в чому справа. Друкуючи Ваше становище, ми були б зобов'язані передрукувати і матеріяли, до яких воно відноситься. Ліпше нічого не друкувати.

ВШ. Я. Ч., Сиракюз: Інформуєте, що в Польщі та інших сателітних країнах живе багато більше наших дівчат і жінок, ніж мужчин і Ви бажали б допомогти цим жінкам оголошеннями в „Свободі". На жаль, „Свобода" не може Вам у цьому допомогти, бо „Свобода" матримоніяльних оголошень не друкує. Це відноситься також до всіх ВШ. Самітних, Пристійних та інших, що індивідуально надсилають нам такі оголошення.

ВШ. Д-р М. Г., Клівленд: Ще в липні ми одержали Вашого листа із реплікою на рецензію, надруковану в іншій газеті. Відгуки наших читачів на матеріяли, що їх друкують інші газети, становлять одну з трудніших проблем нашої редакції. Деякі з цих відгуків, також Ваш, дуже добрі, але нам трудно їх друкувати без рівночасного передруку матеріялів, до яких вони відносяться. Але, навіщо ж їх передруковувати, як їх спростовується?

ВШ. В. В., Філядельфія: Дякуємо за „всенародне постання". Такими матеріялами нехай морочать собі голови історики, у щоденній інформаційній газеті малого об'єму не можна дати собі ради навіть з найбільш актуальними матеріялами про сучасні події. Незамовлені матеріяли редакція повертає тільки тоді, як при пересилці тих матеріялів була залучена на такий випадок зворотна коверта.

ВШ. Ю. Б. Флашінг: На жаль, Вашої „перестороги" не можемо надрукувати із судово-правних міркувань. Але ми могли б надрукувати оголошення, що Ваші книжки можна замовляти і купувати тільки у Вас.

ВШ. Пані М. П., Мілвокі: Можливо, що Ваше „Свято УПА в Україні" пощастить використати в нашому календарі на 1973 рік.

В Омазі відбулися збори Центрального Окружного Комітету УНС

30 вересня ц. р., тут у церковній залі о год. 7-ій вечора відбулися збори ЦОК УНС. Їх відкрив голова „Карпат" 356-го Відділу УНС і заступник голови Центральної Округи, Михайло Депа, вітаючи головного касира УНС мгр Уляну Дячук, гостей і секретарів Відділів Омаги, Кензас Сіті — (Мирослава Білика), Ст. Джозеф, Мізурі — (Семена Гасяка) та голову ЦОК УНС і головного радного інж. Мирослава Кальбу. Протокол з основуючих Загальних Зборів відчитав секретар 356-го Відділу Олекса Прудивус.

Інж. Мирослав Кальба з'ясував значення молодої Округи на Заході Америки, водночас вказуючи на важливість придбання нових членів і збереження тих членів, які відходять із дозрілими полісами по двадцяти роках забезпечення.

Мгр Уляна Дячук, привітавши секретарів Відділів УНС і гостей, передала привіт від Головного Уряду УНСоюзу, висловивши радість з приводу зорганізованости в новоствореній Окрузі. Вона відзначила скільки УНСоюз допоміг родинам померлих членів, поводянам в Пенсилвенії, братам в Юґославії і в Україні і студіюючій молоді у формі стипендій. Мгр Уляна Дячук підкреслила і важливий вклад в українську культуру — виданням двох томів англомовної Енциклопедії українознавства та інших книг. Вона теж подала інформації як розвивається будова Союзового дому в Джерзі Сіті, яка визначає зріст УНС і придбання авторитету не тільки поміж нашими, але й американцями, зазначуючи, що здобуваючи нашу сильну фінансову базу в рядах членства УНС зможе ще більше допомогти нашим рідним в Україні.

Під час дискусії було багато запитів. Олекса Прудивус казав, що нашою важливою справою є рятувати молодь від мішаних подруж, він теж радив, щоб старших, які вже виплатили грамоти звільнити від плачення вкладок. Дмитро Вітик допитувався в справах гіпотек, стипендій і деякі полегші тим дітям, що хотіли б користуватись перебуванням на Союзівці. Михайло Білик запропонував родинне забезпечення, яке є в амер. забезпеченевих компаніях. Семен Гасяк зазначив, що існування таких родинних грамот в забезпеченевих американських компаніях є конкуренцією нашій установі.

У відповіді усім цим дискутантам мгр Уляна Дячук подала вияснення і, занотовуючи деякі питання, сказала, що вона порушить їх на засіданні Екзекутиви УНС.

Закриваючи Збори, інж. Мирослав Кальба подякував приявним за участь. Наступного дня придбано десять нових членів. Немає сумнівів що приріст нового членства треба завдячувати фактові прибуття членів Екзекутиви.

МихайлоВоробець
Секретар Центральної
Округи УНСоюзу

У ЧЕСТЕРТАВНІ 16-ЛІТНЯ ДІВЧИНА втекла з дому із своїм таким же приятелем. Коли прийшов час викидати дитину, то на вимогу матері поліція заарештувала її дочку, і їй мали примусово зробити аборт. Але у справу втрутився Дистриктовий суд і наказав звільнити майбутню матір із тюрми. Вона вже на волі і тепер її ніхто не має права примусити викидати дитину.

МОЛОДЬ ОБМІРКОВУЄ ПРОБЛЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ких виступів репрезентантів молоді на пленумі Конгресу, який інколи у своїй самовпевненості доходив де меж ароґантної повчальности, — панелісти говорили скромно і раз-у-раз виявляли похвальний самокритицизм. Наприклад, один панеліст правильно ствердив, що запит про важливість почуття національної приналежности чи ідеології стосується українців в Україні, а не поза нею, бо не ми будемо визволяти Україну, а вони... Так само цілком правильно була заввага молодої панелістки, що висока освіта проявляється у декого у всезнайстві і зарозумілості. Хотілося плескати з признанням тій панелістці, яка перестерігала проти використовування демонстрацій, влаштовуваних за переслідуваних наших людей в Україні, — для партійних цілей. Добрий автокритицизм виявляла догана молодого панеліста на адресу української високошкільної молоді, що наші студенти проявляють мале зацікавлення університетськими курсами українознавчих наук.

Очевидно, що найближче, так мовити безпосередньо і кровно стосувалася панелістів проблема мішаних подруж. Впало на цю тему багато розумних слів, дармащо одні твердили, що це проблема любови, яка не знає меж, — інші вбачали ту межу у глибині ідейної настанови молодої людини. Але, мабуть, найбільшу слушність мав той юнак, який говорив про обов'язок батьків посилати своїх дітей змалку до українських організацій і дбати послідовно, щоб їхні діти бували в українському товаристві, діставали нагоду знайомитись з українськими молодими людьми — дівчата з хлопцями й хлопці з дівчатами. Зрештою, може, й правду мав той юнак, для якого важливішим є гармонійне співжиття мішаного подружжя, як сварка в однородному українському подружжі. З ширшого аспекту рацію мав професор, що переставив черговість: мішані подружжя не є причиною асиміляції, а асиміляція спричинює мішані подружжя. Взагалі кожний із трьох професорів, хоч вони не належать до такої старої генерації, щоб між ними і студентами була „прірва" — вилив, сказати б холодну воду на розпалені молоді голови. Бо психолог вичислив прикметні українському народові хиби вдачі, які всі ще покутують і в українській громаді в Америці, а з виводів педагога виходило, що нічого вриватися у відкриті двері з палкими рекомендаціями плекання окремішньої української національної ідентичности в Америці, бо теорію перетоплюючого глечика відкидає вже й у практиці американська школа, і цей процес буде поступати вперед.

До найбільших позитивів того молодечого панелю належало одностайне стверджування всіма панелістами їх позитивної настанови до Українського Конгресового Комітету, як репрезентанта української громади в Америці й централі централь нашого зорганізованого суспільства. Висловлювано різні побажання на адресу УККА, у скромнішому і спокійнішому тоні, як на пленумі. І з їх відповідей було видно, що вони не критикують задля критики, та що їхня притаманна молодості бунтарська вдача не звертається проти рідної установи. Цікаво, що коли молоді панелісти і три фахівці професори втримували панель на діловому, пристойному, інколи на таки високому рівні, то запити й дискусія, що в ній забирали слово „старші" з-поміж слухачів, здебільша стягали той рівень вділ.

і. к-н

Відбулися Загальні Збори Школи Українських Народних Танків Романа Строцького у Філядельфії

29 вересня ц. р. у приміщеннях пресбитерянської школи при вулицях Марвайн і Роклeнд у Філядельфії, відбулися другі загальні збори школи українських народних танків під мистецьким керівництвом Романа Строцького.

Завдання нарад було остаточне оформлення школи на біжучий рік та вибір нової Управи Батьківського комітету.

Збори звеличав своєю присутністю директор цієї американської школи, пастор, д-р Джовис, який дає можливість ужитку заль для танцювальної школи.

Після звітів уступаючої Управи та ширшої дискусії над великими можливостями діяльности цієї школи, перевибрано на голову Батьківського комітету інж. Богдана Кульчицького. До нової Управи ввійшли: заступник голови, Оксана Білик, секретар, Зенон Дольницький, касир, д-р Ярослав Качай, імпрезовий референт, Христя Кульчицька, члени Управи: Мася Касіян, Лариса Галушка, Віра Тодорів, Марія Кондрат, Іванка Федик.

Навчання українських народних танків відбувається в кожну середу місяця, в такому порядку: 7:00 год. вечора — початкова група, 8:00 год. веч. — молодша група дітей, що ходили минулого року, 9:00 год. веч. — старша група.

Тому, що цього року вписалося коло 100 дітей, Батьківський комітет приймає вписи тільки до 18 жовтня цього року.

Х. К.

ДИСКРИМІНАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МОВ В СССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ся й про те, що в багатьох високих школах ідейно - виховна робота серед студентів провадиться тільки або переважно російською мовою.

На тій нараді було накреслено ряд заходів для виправлення ганебного становища. Однак, минають роки, а становище не змінюється.

Виникає питання: для чого був складений цей документ? Для пропаґанди? Він настільки викривлений, що з самого початку був призначений тільки для службового користування і його від початку ховали за сімома замками.

Правда, цей обіжник був розісланий навчальним закладам України, його навіть обговорювали на педагогічних радах — і тільки. Ніяких практичних законів до його виконання не здійснено.

В 1870 р. міністер освіти Російської імперії Д. Толстой писав: „Кінцевою метою освіти всіх інородців, що живуть у межах нашої батьківщини, без сумніву, мусить бути русифікація та злиття з російським народом".

В чому ж різниця між національною політикою Совєтського Союзу і русифікаторською політикою дореволюційного царського режиму?

З глибоким жалем повідомляємо, що в суботу, 7-го жовтня 1972 р. на 83-му році життя, після тяжкої хвороби, помер

Інж. АДАМ ГЕНРІХОВИЧ ЕНҐЕЛЬ

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 13-го жовтня 1972 р. о 8-ій год. вечора в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

В суботу, 14-го жовтня, о год. 11-ій дня — **ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА** в Катедрі св. Володимира, 160 Вест 82-га вул.

ПОХОРОН — в цей же день, о 2-ій год. дня на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Племінник ДАНИЛО ДЕМЯНІВСЬКИЙ
з Родиною
і близькі Друзі

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
ФУНДАЦІЯ АКАДЕМІЇ
З глибоким смутком повідомляємо,
що в суботу, 7-го жовтня 1972 р. на 83-му році життя,
помер

Інж. АДАМ ГЕНРІХОВИЧ ЕНҐЕЛЬ

член Фундації Академії від початку її заснування, друг і щедрий жертводавець Академії, кол. директор заводу Дніпровського Союзу Споживчих Союзів України у Києві.

Родині і Друзям Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що дня 3-го жовтня 1972 року, упокоїлась в Бозі на 88-му році життя,
наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ЮЛІЯ ЛІПІНСЬКА

народжена в Ягольниці Новій, коло Чорткова.

ПОХОРОН відбувся 6-го жовтня 1972 р. на цвинтарі Holy Root, Westbury, L.I.

В глибокому смутку:

сини з Родинами: ОСИП
ВОЛОДИМИР
КАЗИМИР
ТАДЕЙ
доньки з Родинами: СТЕФАНІЯ
АНЕЛЯ
16 внуків і 2 правнуки

„Український Вісник" опублікував ревеляції про спричинника двох засудів проти Юрія Шухевича

(Закінчення з 1-ої стор.)

суддя, за які повинен нести кримінальну відповідальність.

К. Гальський поляк за національністю, родом із Житомирщини. Вік 45-50 років. Відомо про його службу в органах КГБ (МГБ) з останніх років війни. Відомо, що в 1944 році був у Радехівському р-ні на Львівщині, де причетний до ряду незаконних дій щодо мирного населення, запідозреного у зв'язку з підпіллям. Такі дії чинив і в інших р-нах Львівщини. Особливо брав участь у мордуванні в'язнів і фабрикації „справ". Висунувся, помітніша фігура, як в післясталінські часи, коли йому доручалися найвідповідальніші справи. Працював в оперативному апараті Львівського УКГБ. Брав участь у підготовці таких цілком, або частково сфабрикованих справ, як справа Ю. Шухевича (1958 р.), справа групи Л. Лук'яненка (1960-61 рр.), справа Українського національного комітету у Львові (1961 р.).

Для уявлення про етичні засади і методи праці К. Гальського наведемо справу Ю. Шухевича.

Як відомо, в 1947 році неповнолітній Ю. Шухевич був заарештований і засуджений на 10 років фактично за те, що він син керівника оунівського руху, генерала Романа Шухевича.

За 1,5 року до закінчення терміну, Ю. Шухевич був звільнений як такий, що засуджений неповнолітнім. Але прокурор СРСР Руденко, без будь-яких вагомих підстав, опротестував звільнення Шухевича, якого знову заарештували і послали досиджувати 10-літній термін у Володимирську в'язницю.

Незадовго до остаточного звільнення, до Володимира приїхав К. Гальський для „бесід" з Ю. Шухевичем.

Від останнього вимагалося публічно зректися батька і виступити проти очолюваного ним руху. Ю. Шухевич категорично відмовився.

У день звільнення, Ю. Шухевичу було пред'явлено нове звинувачення в „антирадянській пропаганді й агітації" в камері і розпочато нову, повністю сфабриковану, справу, за якою Ю. Шухевич був засуджений ще на 10 років ув'язнення.

„Справу" повністю підготовив К. Гальський, використавши для цього двох спеціяльно посаджених в одну камеру з Ю. Шухевичем цілком здеморалізованих злочинців. Один з них — Олександер Фомченко із Підмосков'я — був засуджений у 1947 році на 25 років за розкрадання, у 1951 році його вдруге засудили на 25 років тюрми за участь у провокаційній табірній організації „Двухглавий орел".

Другий теж росіянин з Вороніжчини, гомосексуаліст Бурков, був засуджений на 10 років тюрми за те, що перерізав комусь бритвою горло.

Іхню послугу Гальський купив досить дешево — їм пообіцяли навіть не звільнення, а заміну тюремного ув'язнення табірним. За кілька днів до звільнення, цей Бурков підписав підсунену йому заяву до прокуратури, в якій він, як радянська людина, обурювався, що мають звільнити такого ворога, як Шухевич, який навіть у камері займався антирадянською агітацією.

Почалося слідство, яке було перенесене у Львів. Він це „слідство", підготоване К. Гальським, капітан Віноградов, відомий тим, що ще в сталінські часи люто катував в'язнів. Зокрема, він нещадно бив заарештованих жінок К. Зарицьку, О. Гусяк, Г. Дідик.

Судили Ю. Шухевича цілком таємно. Свідчення Буркова і Фомченка були безпомічні. Наприклад, „наміри" Ю. Шухевича втекти після звільнення за кордон „підтверджувалися" тим, що він у камері „ізучал іностранниє язикі" і т. п. Свідки забували, що їм треба казати і що вони казали на слідстві, плуталися.

Після суду, з Шухевичем знову зустрівся Гальський. Він цинічно сміявся над судом, не заперечуючи, що він був цілком сфабрикований. Гальський казав, що якщо Ю. Шухевич погодиться на співпрацю, або напише статтю проти націоналізму, вирок не буде затверджений. Все це відбувалося у грудні 1958 року.

Шухевич відмовився і просидів ще 10 років. В 1961 році Ю. Шухевича знову привезли до Львова, де з ним знову розмовляв Гальський, обіцюючи волю ціною співпраці.

Люди, які стикалися з К. Гальським, характеризують його як хитру, підступну людину, як циніка, який віч-на-віч з в'язнем не приховує своїх думок і намірів. Він є запеклий україножер, не за службою, а за переконаннями, можливо, це зв'язане з його національністю. До кожного в'язня шукає індивідуальний підхід: з одним — „дружній", з іншими доходить до рукоприкладства. Останній зафіксований факт такого характеру — побиття Гальським письменника і журналіста М. Осадчого на слідстві 1965-66 рр., про що М. Осадчий широко сповістив громадськість і сигналізував керівникам республіканського КГБ.

Як стало відомо, нещодавно Гальського перевели з львівського УКГБ на відповідальну роботу в республіканський апарат КГБ. Відомо також, що останнім часом йому доручили „промацування" (а можливо й вербовку) українців з-за кордону, що приїжджають як туристи чи в службових справах. При цьому Гальський виступає під набраним прізвищем".

(„Український Вісник", вип., 6).

СТУДЕНТИ-ЕМАЛІСТИ У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У новововідкритій з початком цього місяця мистецькій галерії Константина Шонка-Русича при 7-ій вулиці, поблизу церкви св. Юра, заанґажовано 5 українських студентів і студенток. Вони допомагають містцеві у виконуванні різних замовлень на емалеві твори, і крім того, вивчають техніку емалії, яка є однією з найскладніших у мистецькому процесі. Від техніки залежать барви - кольори емалій, їх остаточне викінчення, полиск або матовість тощо. К. Шонк-Русич розбудував свою ґалерію і підприємство, займаючи тепер два приміщення: при 9-ій вулиці й при 7-ій, де є виставкові кімнати і технічна робітня.

ЗВЕРНЕННЯ

Крайова Управа Українських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви в Канаді на засіданні у Вінніпегу 11 вересня ц. р. постановила оснувати окремий архів мартирології українських Церков при Музеї св. Володимира у Вінніпегу в цілі зібрання і збереження доказів переслідування, нищення і екстермінації українських християнських Церков на рідних землях без огляду на їх віровизнаневу приналежність. Ідеться тут про переслідування і нищення українських церков, духовенства, монаших чинів, сестер і мирянства за царської і большевицької Росії, як також під окупацією в Польщі, Мадярщині, Чехо-Словаччині і Румунії.

Прохаємо всіх, хто має в посіданні такі докази у формі писем, фотознімок і інших документів скомунікуватися з Управою Архіву особисто, телефонічно чи письмено в цілі обговорення і устійнення умов використання таких доказів.

Адреса Архіву: St. Vladimir Museum 418 Aberden, Ave, Winnipeg 4, Man. Canada, з дописною для Архіву української терплячої Церкви. Ч. телефону 582-1940.

Кредитівка „Самопоміч" у Детройті відкрила другу цілоденну філію

Щораз більше українських родин, особливо молодих людей, переселюються з Детройту до недалекого містечка Воррен. Там уже здавна існувала малесенька філія Детройтської Кредитівки в приміщенні „Українсько - Американських Комбатантів" з одноразовим вечірнім урядуванням. Але в пляні Управи було побудувати там власний будинок, куди перенеслось би головне бюро з Детройту, або влаштувати там філію з повним щоденним урядуванням. Тимто в останній час вона закупила там два акри землі. Але з уваги на те, що це вимагатиме часу, Кредитівка „Самопоміч", бажаючи обслуговувати членів негайно вповні, відкрила вже 1-го червня ц. р. свою другу філію у Воррені. (Перша є в гарному будинку в Детройт - захід.) Це є в одному з приміщень в бизнесовому будинку „Кінґ Плаза". До Воррену переноситься Станиця Пласту. У нову філію Управи Кредитівки „Самопоміч" делеґувала керівником одного з працівників централі, молодого Богдана Кошева.

В. Н.

Д-р Володимир Старосольський склав адвокатський іспит у Ню Йорку

Ню Йорк. — Під час урочистого заприсяження правників, що склали адвокатський іспит, яке відбулося тут в Апеляційному Суді у вівторок 10 жовтня ц. р., був заприсяжений також українець — д-р Володимир Старосольський, син Ігоря і внук сл. п. проф. д-ра Володимира Старосольського. Усіх кандидатів, що склали адвокатський іспит і цим набули право адвокатської практики в стейті Ню Йорк було 151, в цьому числі кілька жінок. Д-р Володимир Старосольський закінчив правничі студії в Каліфорнійському Університеті (Гастінґ Коледж оф Ло), здобуваючи там титул доктора прав. У четвертому поколінні родини Старосольських це вже четвертий правник. Прадід д-ра Володимира Старосольського — Йоахим Старосольський був суддею і президентом суду в Ярославові, дід — Володимир Старосольський — був професором права й адвокатом, стрий — д-р Юрій Старосольський — правник, автор праць з історії права і редактор розділу „Право" в Англомовній Енциклопедії Українознавства — живе і працює у Вашинґтоні.

Організується поїздка до Арґентини

У зв'язку зі святкуванням 75-ліття поселення українців в Арґентині та перенесенням тлінних останків члена ОУН сл. п. Григорія Мацейка, який в червні 1934 р. з наказу КЕ ОУН виконав атентат на міністра внутрішніх справ Польщі Броніслава Пєрацького — організується поїздка до Арґентини і Бразилії. Поїздку організує відома у Канаді українська фірма Астро Травел Сервіс, яка зобов'язується полагодити всі формальності зв'язані з поїздкою.

Окрім участи в церемонії перенесення тлінних останків Г. Мацейка і посвячення нової гробниці, заплановані ще додаткові виїзди до інших місцевостей Арґентини і Бразилії, щоб дати змогу учасникам оглянути скупчення українців у згаданих країнах.

Переїзд в обидві сторони виносить 340.00 дол., а сама поїздка запланована від 1 - 21 грудня ц. р., коли це в Арґентині починається літо.

Головні Управи — ООЧСУ і ЛВУ в Канаді включилися активно в підготову цієї поїздки, щоб заохотити членство і всіх заінтересованих взяти участь, головно в торжествах посвячення гробниці Мацейка - Гонти, людини, яка з любови до Батьківщини виконала революційний акт і яка опісля, аж до хвилини смерти, скривалася в чужих країнах, оминувши кари смерти від суду тодішнього окупанта західньо - українських земель.

Тому охочі поїхати в Арґентину для їхньої власної вигоди, можуть зголошуватися не тільки в Астро Травел Сервіс в Канаді — 2198 Bloor St. W., Toronto 9, Ont. Canada, Tel.: 766-1118., але також в Головних Управах ООЧСУ в Америці (число телефону 212 YU 2-1170) і ЛВУ в Канаді (ч. телефону: EM 6-9350), вплачуючи завдаток в сумі 50.00 долярів.

Гості з-поза Арґентини матимуть також змогу зустрінутись з представниками тамтешніх громадських і культурних установ на спеціяльній вечері, що буде влаштована для гостей 15-го грудня ц. р.

СПОРТ

УСК — ДОКСА (1:0) 1:1

8 жовтня ц. р. УСК стрінувся в мистецьких змаганнях „Великої Дванадцятки" на грищі Метрополітан Овал, в Маспет, Бруклин з грецькою командою Докса.

Змагання велися на рівнорядному поземі, із змінними, небезпечними випадами. Одначе грецькі напасники були більше активні і стрілово здисципліновані, які непокоїли воротаря УСК-у Кофі. Однак, перші ворота здобув УСК із стрілу помічника МекКулі в 29-ій хв. гри, з подачі М. Чарного. Виграні змагання для УСК 1:0, тривали майже до кінця змагань. У 87 хв. гри в акціях під воротами УСК-у напасник греків стрілив у напрямі воріт, а Дж. Янґ відрухово м'яч відбив, який одначе по нозі пересмикнувся під поперечку і опинився в сітці УСК-у. Лише в той спосіб греки щасливо вирівняли, поділившись точками.

Напад УСК-у мало стріляв по воротах Докси, а часто робила це поміч. Напад наш є заповільний, а молоді змагуни мають шанси підтягнутись.

Склад УСК-у: Кофі, Ст. Гавран, Ю. Смага, Фіні, Янґ, Зайдель, МекКулі, М. Чарний, Сацько, Семко, Пугаченко (Кіндратів, Н. Чарний.)

Резерва: УСК – ДОКСА 1:1

Єдині ворота здобув Самокішин, якого варто б перенести до 1-ої команди. Добрим опікуном резерви є Степан Кордуба, який дуже радо прийме кількох молодих змагунів.

Іван Дзядів

ТРИЗУБ — ГОТА 0:0

Змагання за мистецтво оберліґи ДАФБ-у проти Готи з Ню Йорку закінчилася безворітним вислідом. Цей вислід відповідав вповні перебігові гри, яка внаслідок браку кондиції у змагунів обох команд та стрілової недиспозиції їхніх нападів була мало цікава і на досить низькому поземі. У команді „Тризуба" були добрі — Евенс, Конде і Нана, але 3-ох змагунів — замало, щоб виграти змагання. При цьому система гри команди „Тризуба" в його теперішньому складі, мабуть, невідповідна. Маючи такого стопера, як Евенс було б краще мати в нападі п'ятьох змагунів. Це збільшило б можливість здобуття воріт і змусило б противника більше боронити воріт.

Деякі змагуни (Перейра) зовсім не мають місця в команді і на цій позиції краще заграв би з резерви (Кузевич). Менаджер Е. Труш і тренер В. Тарнавський повинні взяти це під увагу. Краще грали і виграли змагання у відношенню 3:2 змагуни резерви „Тризуба" проти резерви Готи. Але й вони грішили браком кондиції і заправи. Ворота здобули: Лебідь, Маца і Люіс. Склад першої команди: Тарнавський, Еванс, Гінемез, Мореллі, Конде, Міль, Юрин, Нана, Полета, Перейра, Дучіллі, Ліберман і Мартінез.

Резерва: Варварюк, Гаврилюк, Білоус, Недільський, Гальчук, Клим, Капустяк, Люіс, Маца, Кузевич, Лебедь і Тимків.

М. С.

ВИСТАВКА СОВЕТСЬКОГО МИСТЕЦТВА В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кої ґалерії в Москві, що охоплює коло 4,250 ікон, Львівський музей українського мистецтва має їх понад 10 тисяч. Можна припустити, що в Міністерстві культури Української ССР просто настрашилися, що хтось може закинути релігійну пропаґанду, згідно з припові́дкою: що можна панові, не можна Іванові.

З мистецького промислу найкращий сучасний рівень мають вироби балтійських народів. Двадцять років незалежности не прийшли для них намарне. Найчисленніше показані, мабуть з надією на експорт, сучасні російські вироби зі скла; вони назагал без стилю і смаку. З українських експонатів найцікавіші скляні і теракотові ведмеді, козли і леви. Це вироби сучасних майстрів у добрій народній традиції, але ніяка новина. Навіть у скупому, в порівнянні з російським матеріялом виставки, показі мистецтва народів у теперішньому ССР видно, що ніякого розреклямованого советського мистецтва немає. Є мистецтво поодиноких народів, не раз культурою старіших від російського.

Американські музеї дали себе „набрати" на мало поважну імпрезу, що є більш політична, як мистецька, і що показує викривлений образ того, що є в дійсності.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1972 р.

БРИДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі УН. Дому, 500 Галлет вул. Проситься чл. прибути. — Управа.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 6826. Тарзан і Наомі запитують тупельських жінок

Врадувані угодою, які їх вождь зробив, щоб виміняти надвишку тупельських жінок за рогату худобу і свині кіків, мужі з племени тупелів заповнили сільський майдан з своїми жінками й доньками, що їх хочуть виміняти.

Тепер, Наомі, настала для нас пора побачити, що думають тупельські жінки про договорення вождя Тулі?

Ваш вождь дав мені, Тарзанові, дозвіл поставити вам один запит...

...воїни кікі, які хочуть зробити вас багатими мужами... Мій запит такий: чи кожна з вас хоче піти до країни кіків, щоб стати дружиною багатого чоловіка кіка?